

taua kupu mo Waitara, ekore e tukua atu e au ki a te Kawana raua ko te Makarini. Otira kua rongo koe ki taku kupu ki a koe i to taenga mai kia kite i a matou. Ka ki atu au ki a koe—ko te he i muri i a koe ko te oneone, ka ki mai koe kei a Parete te tikanga. Inaianei kua hapainga mai tona rekereke ki a au. Ko tana kupu mai tenei ki a au, naku koe i ora ai. Inaianei kua puta mai ta raua kupu ko Hare kia hopukia au mo taku purutanga i te whenua, no te mea he mea kino rawa ki a raua te pupuru i te oneone. No konei i puta mai te kupu a nga Pakeha katoa—ko au te tangata kino rawa, kaore ianei au i te mohio ki taku kino. Me he mea he whenua Pakeha i tango-hai mai e au, ka tika taku kino. Tetahi, me he pakinga naku i te Pakeha ka tika taku he. Ko tenei, ko ratou kei te kawae mai i te he ki a au. Koia au i mahara ai kei a koe te whakaaro ki a Kawana, ki a te Makarini, ki a Parete kia puta mai he kupu mau ki taua Pakeha, ki a Parete, ka nui tana tohe ki a Makarini, ta te mea kua rongo au, kua rite i a ia nga utu mo Waitara nei. Ko tetahi kupu hoki ana kaore ratou nga Pakeha e whakarongo mai ki aku kupu. Ko ta ratou inaianei, ahakoa tangata kotahi mana e hoatu te whenua, ka pai tonu mai nga Pakeha. Kia rongo mai koe ko tenei ka he, he rawa, he rawa. Ki taku, ka rite ano te rohe mo nga Pakeha, ko Waitaha. He oti ano, ka noho atu i reira. Kia kaha atu to kupu ki a te Kawana raua ko te Makarini kia whakamutua ta raua tohe mai ki Waitara nei kia noho pai ai matou (ko) nga Pakeha.

Mau e tuhi mai ki a au kia rongo au. He oti ano tena korero.

Na WIREMU KINGI WHITE.

2. WIREMU KINGI TO ARCHDEACON HADFIELD.

(Above, p. 8.)

Waitara, Tihema 5, 1859.

E HOA E TE HARAWIRA,—

Tena koe te kanohi o aku matua o aku taia i te mate. Tenei te noho nei i roto i te atawhai nui o to tatou Ariki o Ihu Karaiti.

E pa, kia rongo mai koe. He patai atu tenei naku ki a koe, kia whakaaturia mai e koe nga tikanga hou a te Kawana. I rongo au ki a Parete i taku haerenga atu ki te taone ki te tutaki i nga moni a te Kawana, hei utu mo Waitara, kotahi rau pauna, £100:0:0, ka ki atu au ki taua Pakeha, e hoa, waiho atu o moni, ka ki mai taua Pakeha, Kahore. Ka ki atu au: Kaore he whenua hei taunga mo o moni. Ka tahi ka ki mai a Parete ki a au, Ka he. Ki te tae mai a te Kawana ko te he rawa tenei. Ka ki atu au, e pai ana, mau e homai te he, kati ano maku ko te whenua. Ka ki atu ano au ki a Parete, ko te whenua pakeke e kore a te Kawana e pai. Ka ki mai taua Pakeha, i mua ia, inaianei, he tikanga hou tenei a te Kawana. Ki taku mohio e kimi whawhai ana a te Kawana mana, ina hoki kua whakaaturia rawatia mai te mate, no konei i uia atu ai ki a koe kia whakamaramatia mai e koe, tena pea kua rongo koe ki nga ritenga hou a te Kawana inaianei mo te riri noa, mo te tohe tonu ki te whenua pakeke, a poka noa iho te utu i te whenua pakeke kaore i tinitia. Kia rongo mai koe, e kore e hoatu e au te oneone, ma te Kawana ano e poka noa ki te patu, ka mate, kei reira kaore ona tikanga, no te mea he kupu tawhito—ko te tangata ki mua, muri iho ko te oneone. Koia i puta atu ai taku kupu kia ata rongo marire mai koe i taku he, ki te he hoki o nga Pakeha, o Parete, o Waitere, o te Kawana, e ki ana ratou no Te Teira anake tona pihhi whenua. Kaore, no matou katoa, no te tamaiti pahi no te wahine pouaru taua pihhi whenua. Ki te tae atu a Kawana ki kona, mau tetahi kupu ki a ia; ki te kore ia e whakarongo mai e pai ana, no te mea kua rongo tonu au ki te ritenga korero mo te mate. Na Parete raua ko Waitere i whakapuaki mai ki a au. Heoti ano.

Naku, na to hoa aroha,

Na WIREMU KINGI WHITE.

3. RITATONA TE IWA TO REV. RIWAI TE AHU.

(Above, p. 8.)

Waitara, Tihema 5, 1859.

E RIWAI,—

Tena koe, e tama, koutou ko o matua ko o potiki: tena koe me to tatou matua me Te Harawira, te matua o nga mahi atawhai o te Atua. Nana i kukume ake tenei iwi i roto i nga he e rangona mai na e koutou. He oti, te puta ake te iho ki te ao, ka rumakina ano ki te mate e te he: koia ra tenei e raruraru atu nei matou, ko o matua, ko te iwi. Whakarongo mai, ko Waitara kua utua e te Kawana, ara, e Parete ki a Te Teira, £100. Kaore i tinitia te whenua, he mea homai noa nga utu, tohe noa, kaore hoki i rongo taua Pakeha. Ka ki atu matou, ka he tena. Ka ki mai ia, me aha, na te Kawana te kupu. Ka ki atu matou, e ki ana te kupu a te Kawana i mua, kaore ia e pai ki te whenua kurururaru. Ka ki mai ano taua Pakeha, no mua ia tena kupu, inaianei, kahore he tikanga, e pai ana ma korua e homai te he. Ka ki atu ano matou, he oti ano ta matou, ko te oneone e kore e hoatu ki a korua ko te Kawana. Ka ki mai ano ia, ko te mate na tena. He oti ena kupu. Na, whakarongo mai, e tama, he he tenei koia au e kimi tikanga atu nei ki a korua ko ta taua Pakeha, ko Te Harawira. Ko tetahi kupu ki au, kia [nui ai] te marama, ko taku kupu ra tenei hei ki atu mau ki a ia, e kore ranei e pai kia utua nga moni a te Kawana? Ma matou ano e utu marire ki a te Kawana. Ki te whakaac mai a Te Harawirame ka kiia atu e koe, tuhia mai kia hohoro mai kia maaha ai taku whakaaro. I penei atu ai taku kupu ki a korua, he putanga aroha ake noku mo nga Pakeha e ata noho marire ana, mo nga Maori hoki e ata noho marire ana, kei kumea e ana mahi kino, ka he, no te mea ka mohio au ka he. No konei au i tubi atu ai ki a koe, hei ki atu mau ki a